

Sygn. akt *X Kz 826/17*

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie X Wydział Karny Odwoławczy w składzie

Przewodniczący: SSO Piotr Bojarczuk

po rozpoznaniu

zażalenia radcy prawnego **D. L.**

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 22 maja 2017 roku

w przedmiocie zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy radcy prawnego

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie.

UZASADNIENIE

Zażalenie wywiedzione w sprawie skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie do ponownego rozpoznania. Przede wszystkim bowiem Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia – nie wykazał, aby w sprawie w istocie zaistniały przesłanki z art. 180 § 2 k.p.k., a tym samym nie ma możliwości prawidłowej kontroli odwoławczej zaskarżonego postanowienia.

Z treści przepisu art. 180 § 2 k.p.k. wynika, iż zwolnienie z zachowania tajemnicy radcy prawnego może mieć miejsce jedynie w sytuacji, gdy spełnione są kumulatywnie dwie powiązane ze sobą przesłanki, a mianowicie gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz okoliczność, w zakresie której nastąpiło zwolnienie, nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. Zgodnie bowiem z art. 180 § 2 k.p.k., dopuszczalne jest zwolnienie z tajemnicy radcy prawnego tylko wówczas, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może zostać ustalona na podstawie innego dowodu, przez co rozumieć należy że informacje związane z tajemnicą zawodową, mogą stanowić zasadniczy dowód w sprawie, bowiem inne środki dowodowe nie pozwalają na dokonanie ustaleń faktycznych umożliwiających usunięcie zaistniałych wątpliwości (por. post. SN z dnia 4 stycznia 2017 r., WZ 20/16, Legalis). Podkreślić nadto trzeba, że zastosowanie przywołanego przepisu winno następować jedynie w sytuacjach koniecznie tego wymagających i na podstawie rzeczowo uzasadnionych argumentów. Podejmując decyzję w przedmiocie zwolnienia z tajemnicy radcowskiej należy starannie rozważyć okoliczności konkretnej sprawy i podejmować decyzję o zwolnieniu z obowiązku zachowania tajemnicy tylko wtedy, gdy ujawnienie okoliczności objętych tą tajemnicą jest rzeczywiście nieodzowne dla zapewnienia prawidłowego orzekania, gdyż brak jest w tym przedmiocie innych wystarczających dowodów.

Wymienione w przepisie art. 180 § 2 k.p.k. przesłanki uzasadniają przesłuchanie radcy prawnego w charakterze świadka, co do faktów objętych tajemnicą radcy prawnego w sytuacji gdy za przesłuchaniem radcy prawnego przemawia zarówno dobro wymiaru sprawiedliwości (prawidłowość wyrokowania), jak i to, że informacje związane z tajemnicą zawodową, mogą stanowić zasadniczy dowód w sprawie, bowiem inne środki dowodowe nie pozwoliły na dokonanie ustaleń faktycznych pozwalających na usunięcie zaistniałych wątpliwości. Powyższych wymogów nie

spełnia ogólne stwierdzenie w zaskarżonym postanowieniu, że w przedmiotowej sprawie obie przesłanki z art. 180 § 2 k.p.k. zachodzą.

Obowiązkiem wnioskodawcy jest podanie, na jakiej podstawie faktycznej wywodzi, że zwolnienie z tajemnicy jest niezbędne dla wymiaru sprawiedliwości, a określonych okoliczności nie można ustalić na podstawie innych dowodów. Sąd w takiej sytuacji jest zobowiązany zweryfikować takie twierdzenia opierając się na przedstawionych mu dowodach. W sytuacji, gdy prokurator temu obowiązkowi nie sprosta to na sądzie spoczywa powinność poczynienia własnych ustaleń, co do istnienia przesłanek z art. 180 § 2 k.p.k.

Lektura zaskarżonego postanowienia jednoznacznie wskazuje, że Sąd Rejonowy zezwalając na przesłuchanie radcy prawnego D. L., co do faktów objętych tą tajemnicą, nie przeanalizował w wymaganym stopniu czy w przedmiotowej sprawie spełnione zostały przesłanki, o których mowa w art. 180 § 2 k.p.k.

Podnieść także trzeba, za Sądem Apelacyjnym w Katowicach (vide: postanowienie z dnia 29 czerwca 2013 r. II AKz 303/13), że doniosłość społeczna zawodów objętych przepisem art. 180 § 2 k.p.k., w tym zawodu radcy prawnego, sprawia, że decyzja o zwolnieniu z tajemnicy zawodowej nie może być traktowana jak formalność. Należy zatem starannie rozważyć okoliczności konkretnej sprawy i podejmować decyzję o zwolnieniu z obowiązku zachowania tajemnicy tylko wtedy, gdy ujawnienie okoliczności objętych tą tajemnicą - i to właśnie przez radcę prawnego - jest rzeczywiście nieodzowne dla zapewnienia prawidłowego orzekania, gdyż brak jest w tym przedmiocie innych wystarczających dowodów. Wskazać należy, że uzasadnienie zaskarżonego postanowienia pełne jest stwierdzeń ogólnych na temat konieczności zwolnienia skarżącego z tajemnicy radcy prawnego, które jednak – w świetle normy art. 180 § 2 k.p.k. – nie są wystarczające dla zweryfikowania słuszności stanowiska Sądu a quo. Sąd Rejonowy w ogóle też nie rozważył potrzeby wydawania postanowienia o zwolnieniu z zachowania tajemnicy radcy prawnego, w kontekście innych czynności dowodowych. ***Wniosek prokuratora, a następnie postanowienie sądu powinno wskazać, jakie fakty uzasadniają taką decyzję, w tym dlaczego nie jest możliwe poczynienie ustaleń na podstawie innych dowodów***, niemniej jednak temu wymogowi Sąd I instancji nie sprostał.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.